

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/2
Telefon št. 72.
Upravništvo:
Sodna ulica št. 6.
Telefon št. 55.
Račun kr. poš. čerk. urada
št. 11.842.

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 180 K
mesечно . . . . . 15 .
za zased. ozemlje . 300 .
za inozemstvo . . . 40c

Oglaš. za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
maš. oglaš. do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1 .

Ljubljana, 13. oktobra.

Skrutinij na Koroškem je končan. Za par odstotkov smo v manjšini. Naša delegacija vlaga protest proti nepravilnostim, ki so nas spravile v manjšino. Obenem z objavo izida pošlje plebiscitna komisija obširno poročilo vsem velevladim. Jasno je, da imajo pravico revizije. Se, ako bo izid od njih potrjen, se odpre vprašanje izročitve uprave.

Medtem imamo upravo mi in odgovarjamo za red. Ako orožništvo ne zadošča, mora vojska asistirati. Noben razumen človek ne more zahtevati, da se o korakih vojske v časopisu v naprej razpravlja.

Avstrija izziva našo državo v konflikt: namesto da celovške vročevrne ne zadržuje, jim daje automobile in orožje, da z njimi vrše vpade v cono A. Danes smo imeli v Ljubljani demonstracije proti Avstriji. Dunajska politika je dvorezna; isti čas ko pošilja svoje „Volkswehrovce“ na nas, se dobriča v Beogradu in hoče z nami dobičkanostrno trgovati. Treba bo, da se Avstrija odloči.

Veliko vznemirjenje vsled koroškega poraza ima tudi v notranji politiki posledice. V vsej Sloveniji vre, Ljubljana je ostro nastopila, v Mariboru so se celo dogodili izgrede. Mi vsi v obupnem ogorčenju čutimo, da je treba dati duška našim čustvom. A razumniješji morajo pomisliti, kaj delajo. Pustite šolsko mladino, naj se uči. Pustite ljudi delati vsaka ura brez dela stane Jugoslaviji milijone. Pustite v miru naše državljane nemške narodnosti, katerim seveda najostreje zabičujemo, naj se vzdrže vsake nepravilnosti: vemo, da so v srcu proti nam in da jim je naš neuspeh po volji. Neprimišljeno se veselo, kajti s koroškimi Nemci skupaj bi bili v naši državi kaj pomenili in lahko zahtevali kaj več.

Kakor vedno ob takih prilikah, so že prišli na površje temi elementi. Vprašanje krivde so začeli odpirati. Ali je že čas za to? Eni kriče: vlada je kriva, drugi dolže, da nam duhovsko-vojaški režim ni znal pridobiti src, tretji segajo dalje in obežajo Srbom krivdo, da so Nemci in Italijani potvorili voljo ljudstva.

Taki elementi so včeraj že začeli sikati svoj strup v časopisu in po ulicah. Oni so zlorabili dostojanstveno manifestacijo dobrovoljcev. Nam ni naloga, da branimo vladno gg. Vesnica in Brejca, vendar se nam gabi zabavljastvo narodnosocialnih demagogov in „Večernega lista“. 25 palic zasluži govornik, ki po koroški katastrofi govori, „da nočemo Jugoslavije, če niso vsi Slovenci v njej. Mi nočemo Albanije, hočemo Koroško. Vlada je na Koroškem veržila, mi postavimo drugo vladno.“ Kadar se bo iskalo krivce za koroško nesrečo, jih ne bo iskati le na Koroškem, kjer niso položaja pravilno presojali in zahtevali temu primernih korakov, treba jih bo iskati tudi v Ljubljani.

Avstrijcem gre gotovo desetkrat slabše kakor nam. In vendar ne najdeš tam niti desetinke tako grdega zabavljastva proti lastni upravi in državi kakor pri nas. Ta nezrelost nam je prinesla že ogromno škodo. Z njo bo treba obračunati dokončno, če dočemo izgubiti še več.

Beg naših ljudi.

Borovlje, 13. oktobra. (Izvirno.) Mnogi so se uplašili nemških groženj ter zapuščajo svoje mesto. Med njimi sta se odpeljali danes v Ljubljano župniki Trunk, Amruž, Hiter in Stritof.

Ukrajinci zasedli Kijev.

London, 13. oktobra. Ukrajinski vstaki so zasedli Kijev,

Razglasitev izida plebiscita.

Celovec, 13. oktobra. Pri seji plebiscitne komisije, ki se je vršila danes zvečer ob 22.30 in ki je bila zelo kratka, je predsednik komisije Peck proglašil rezultat plebiscita v koroški coni A, ki je naslednji:

Rožek za Avstrijo 1930,	za Jugoslavijo 2318,	skupaj 4298 glasov
Borovlje	6427	4981 . . . . . 11408 . . . . .
Velikovec	8306	2444 . . . . . 10750 . . . . .
Pliberk	5312	5535 . . . . . 10347 . . . . .

Avstrija ima torej 6747 glasov večine ali pa 59 %; na Jugoslavijo odpade 41 % oddanih glasov.

Na vprašanje, če je to očitno razglasilo, je predsednik to potrdil. Nato je podal naš zastopnik, minister Jovanović izjavo, da bo svojo vladno o tem obvestil in počakal njenega odgovora. Komisija pa že sedaj, da je 15.278

ka, je predsednik komisije Peck proglašil rezultat plebiscita v koroški coni A, ki je naslednji:

Z ognjem in mečem proti koroškemu Slovincem.

Borovlje, 13. oktobra. (Izvirno.) Tu so danes Nemci priredili demonstracije. Korakali so po glavnem trgu in ulicah in se drli: „Hooruck Tschuschen!“ V Bačah se sedaj zvečer vrši boj med našimi, ki so bili napadeni, in nemškimi folksverovci. Streljanje je precej hučno, vendar se ni nič ločnega znano o izidu boja in žrtvah. Na demarkacijski črti severno Borovljev se zbirajo folksverovci za vpad v cono A. V Ribnici Nemci groze, da bodo požgali našim hiše in naše ljudi pobili. Domači koroški orožniki v Ribnici so pobegnili, naši aktivni orožniki so ostali in zaprosili pomoči, pa je dostojše niso mogli dobiti, ker je orožništva premalo. Edina pomoč bi bila, da takoj pride naše vojaštvo ali pa vsaj resni odrasli in orožja vajeni prostovoljci pod inteligentnim in železnim vodstvom. Vsa cona A je preplazena in poparjena in nestrpno pričakuje rešitve iz sila mučnega položaja.

Dobrla ves, 13. oktobra. (Izvirno.) Sinoči so v Celovcu proclavljali nemško zmago. Nekaj stotin nemških „Buršev“ in drugih sličnih elementov se je zbralo pred poslopjem, kjer stanuje jugoslovanska plebiscitna delegacija. Drli so se „Hooruck Tschuschen“ in slično, žvižgali in grozili. Uradnika delegacije dr. Kotnik, ki je prišel slučajno po cesti, so s palicami pretepili. Naš delegat Jovanović je v tedi ted dogodil postal protestno noto angleškemu predsedniku mednarodne plebiscitne delegacije, Pecku.

Celovec, 13. oktobra. (Izvirno.) Demonstracije proti jugoslovanski delegaciji so se ponovile. Z naših avtomobilov so strgali državne zastavice in pretepili šoferje. Eno zastavico so strgali tudi s francoskega avtomobila, ker so jo zamenjali z jugoslovansko.

Dobrla ves, 13. oktobra. (Izvirno.) Zanimljivo je, da so nasprotniki zmagači edinole s tujci, ki so po zaslugi epitetne plebiscitne komisije dobili pravico glasovanja, ki je po mirovni pogodbi nikdar ne bi smeli imeti. Sedaj Nemci sami govorijo, da se je okrog 10.000 Nemcev razkoračilo v cono A, vsi z glasovalnimi izkaznicami. Tako si moremo razlagati tudi, da imajo Nemci slabo vest in da si le bolj na zunaj delajo korajžje in slavijo zmago, dočim je videti, da se njihove slovesnosti danes neodkritosrdne. V vsej Nemški Avstriji, pa tudi v cono A gorijo nemški kresovi, sliši se pokanje topičev. Nemci slavijo svojo zmago. Slovensko prebivalstvo je silno priro, joče in plaka, vendar pa je v njihovih vrstah videti toliko odločnosti in pripravljenosti na vse, tudi za življenje, samo da ostane cona A Jugoslaviji.

Dobrla ves, 13. okt. (Izvirno.) V velikem okraju so Nemci sinoči zažigali kresove, streljali s puškami in topiči. Iz vseh občin prihajajo vesti o nezakonitostih in nepravilnostih, ki so se vršile pri glasovanju. Poleg že javljenih se je ugotovilo tudi, da so mnogi nemški glasovci oddali svoj glas na več voliških zapored. Nešteto je slučajev, da so oddajali po dve zeleni glasovnici. V Dobrli vesi italijanski kapitan ni hotel razorožiti Volkswehrovcev, ki so terorizirali naše ljudi. V Pokrčah je pri pristopu neke volifke vprašal italijanski častnik: „E nostra?“ (Ali je naša?) Niz takih dogodkov se da našteati.

Borovlje, 13. oktobra. (Izvirno.) Nemško-italijanske sleparije pri glasovanju prihajajo vedno bolj na svetlo. Italijanski oficir, ki je spremljal žaro (shrambo glasovnic) iz Hodiš v Kotmarovas, je medpotoma žaro odprl in z njo manipuliral. To je izpovedal protokolarno naš orož-

nik, ki je italijanskega oficirja spremljal. Enak slučaj se je dogodil v Kotmarivasi, kjer je glasovala velika večina naših popolnoma zanesljivih glasovalcev in vendar je bilo potenu nepričakovano malo naših glasovnic. Dokazano je nadalje, da so nemški agitatorji bili že v soboto v posesti velikih množin originalnih glasovalnih kuvertov in zelenih glasovnic.

Ugotovljeno je nadalje, da so Nemci bili že naprej obveščeni, da bodo okrajne komisije priznavale tudi tiste glasove, pri katerih se v kuvertu nahajajo le po ena glasovnica. Poizvedovanja v posameznih vaseh so dognala, da je bilo pri štetju konstatiranih mnogo manj naših glasov nego se sedaj javlja naših volifkev, med tem ko nikdo ne more najti tistih, ki so baje glasovali za Avstrijo.

Ugleden nemški zastopnik se je izrazil proti nekemu našemu zaupniku v Radišah po glasovanju, a še predno se je skrutiniralo, da bo rezultat 188 slovenskih in 181 nemških glasov, kar odgovarja skrutinirani številki, dočim so naši zaupniki cenili dotične številke na 210 in 120. Dognalo se je, da je italijanski oficir ključ od glasovalne skrinjice imel 29 ur pri sebi, namesto da bi ga bil oddal komisiji!

Pričelo se je zbiranje materiala, na podlagi katerega se bo dognalo, da je bila volja koroškega ljudstva na slovenski način potvorjena.

Dobrlaves, 13. oktobra. Kako naravnost nesramno so celo na dan plebiscita Italijani agitirali za Nemce, dokazuje nastopno dejstvo: V Zlatarivasi se je italijanski delegat peljal sam s svojim avtomobilom po dva volifca, o katerih je mislil, da bosta glasovala z Nemci. Oba sta slovenskega mišljenja, akoravno je njun oče strasten nemškutar. Zato sta se skrila, da ju Italijan ni mogel siliti na glasovališče.

Železna kaplja, 13. oktobra. Na glasovališču za občino Belo v Železnih kaplji je predsednik odseka namenoma dajal slovenskim strankam po eno belo in dve zeleni glasovnici, tako da je pri sklepu glasovanja manjkalo komisiji celih 23 zelenih glasovnic. Tako so izgubili Slovenci 23 glasov. V Železni kaplji so sprejeli v glasovalni imenik 36 neupravičenih Nemcev, v Beli pa 42. V Dobrlavasi so odbili 57 upravičenih slovenskih reklamacij in sprejeli 135 neupravičenih nemških. V Grebinju so odbili 46 upravičenih slovenskih, sprejeli pa 100 neupravičenih nemških reklamacij. To se je ponavljalo takorekoč skoro v vseh občinah. V Beli niso sprejeli odličnih Slovincov v glasovalni imenik, češ da jih nihče ne pozna in da se tuji, akoravno se nikdar niso prišli odkar so se rodili, par ur od svoje hiše, med dr. n. pr. so izreklamirali županovo soprugo in hčerko, akoravno sta tam rojeni in nikdar nista imeli drugod stalnega bivališča. Izreklamirani sta kot nepoznani.

Pomoč koroškemu bratom.

Dobrla ves, 13. okt. (Izvirno.) Eden naših najzaslužnejših koroških delavcev poslanec Gjurjo Džamonja se je napram našemu dopisniku izjavil o položaju tako-le: Nedeljski plebiscit je potrjen — o tem ni nobenega dvoma. Sleparije so tako gorostasne in tako obsežne, da bodo protokoli o njih polnili cele knjige. Le tako je moglo priti, da smo podlegli. Koroško slovensko ljudstvo je v tem trenutku prepuščeno samo sebi. Pri njem se nahaja samo uradništvo in orožništvo, ki je tam stacionirano, vsi drugi so že odšli. Nujno je potrebno, da namesto brezplodnih demonstracij takoj odide večje število inteligence in mladine na Koroško. Treba je pregledati naše vrste v vseh krajih in občinah, zbrati vse podatke, sklicati protestne zbere koroškega ljudstva, vzdržati organizacijo fari-tovskih zvez, treba je Korošce moralno zopet podpreti in jim viliti novega poguma in zaupanja po težkem razočaranju zadnje nedelje. To

je danes glavna naloga onih, ki odhajajo na Koroško in onih, ki so še doma, ne pa neresno govorjenje in širjenje neresničnih in negotovih poplašnih vesti. Vlada pa ima danes samo eno dolžnost, poslati vojaštvo. Bitka za Koroško še ni končana. Premagan je samo is, ki se uda.

Rarburljenje v Beogradu.

Beograd, 13. oktobra. Neugodna poročila o izidu glasovanja v plebiscitni coni Koroške so izzvale v Beogradu veliko vznemirjenje in nezadovoljstvo. Vsi listi prinašajo članke v katerih se pritožujejo proti nepravilnostim pri plebiscitu. Vlada splošno uverjenje, da je neugodnemu izidu plebiscita krivo tudi to, da plebiscitna komisija ni postopala nepristransko. Naša vlada se ni dobila uradnega poročila o izidu glasovanja. Vložila bo protest proti nepravilnostim pri glasovanju in zahtevala, da se te nepravilnosti popravijo.

Demonstracije in izgredi v Mariboru.

Maribor, 13. oktobra. (Izvirno.) Danes popoldne so se pojavili listki s pozivom na protestni shod ob 7. uri zvečer na Glavnem trgu. V resnici se je v temi nabralo nekaj tisoč oseb, večinoma mladine. Sklicatelj se niso podpisali in tudi govorniki, ki so hujskali množico, so sicer neznanec osebe. Množica se je razdelila na več grup, ki so se razšle po mestu in razbile vse še preostale nemške napise ter skoraj vse šipe n. pr. na kavarni v Tereziju in drugod ter tudi na socialodemokratskem domu. Ne vemo, če so takšni izgredi pravo sredstvo, ki naj bi nam ohranilo koroške Slovence. Ne moremo dovolj ponavljati, da je v teh časih treznost in miren prevdarek bolj na mestu, nego nepremišljena dejanja.

Mariborski Nemci so pa sami krivi, da je razburljiva mladina v teh dneh živčne napetosti storila nepremišljeno dejanje, saj so storili vse, da nas izzevoje.

Maribor, 13. oktobra. (Izvirno.) Izzivalno obnašanje Nemcev v zadnjih dneh je povzročilo danes obžalovanja vredno izgrede. Na poziv poznanih sklicateljev se je nočaj zbrala na Glavnem trgu velika množica, okrog 8000 oseb, ki je protestirala proti nemškemu terorju in sleparijam na Koroškem, potem pa razbile vse nemške napise pri trgovinah in velika okna po nemških kavarnah in gostilnah. Tudi so razbili notranjost nekaterih trgovin in kavarn. Najhujše so trpele velika kavarna v Tereziju in kavarna Neget. Iz kavarne v Tereziju so pometali iz prvega nadstropja vso opravo. Okrog pol desete ure zvečer je nastopilo vojaštvo, na kar je takoj zavladal mir in red. Za četrtek zjutraj ob 8. uri je sklican veliki protestni shod zaradi Koroške.

Odgoditev jadranske konference?

Beograd, 13. okt. (Izvirno.) Izgleda, da so nastopile glede odhoda naših delegatov na direktna pogajanja s Italijo nove težkoče. Govori se, da zahteva Italija, da morajo imeti naši delegati polnomoč brez vsakega posvetoovanja z beograjsko vlado. Italijani upajo, da bi tako lažje dosigli, kar žele. Včeraj je italijanski poslaniki odpravnik Galanti posetil ministrskega predsednika dr. Vesnica. Za služaj, da bi naš vojaški izvedenec general Pešič ne hotel sprejeti mandata, bo imenovan na njegovo mesto vojaški ataše v Parizu Kataljavič. V parlamentarnih krogih se govori, da niti dr. Ninič še ni izjavil, ali sprejme ponudeni mandat.

Ustanovitev mednarodnega razsodišča.

London, 12. oktobra. Svet zvez narodov, ki se scetane dne 20. t. m. v Bruslju, bo obravnaval našt o ustanovitvi stalnega mednarodnega razsodišča. Dalje se bo posvetoval o finančni in gospodarski organizaciji.

Koroška manifestacija v Ljubljani

Ljubljana, 13. oktobra

V živo se zadele ves naš narod vesti iz Koroške. Zaradi nemško-italijanskih sleparij je vse ogorčeno, razburjeno, povsod se govori samo o temu in mladini, ki je začela manifestirati po Ljubljani že sinoči, se je pridružila vsa Ljubljana.

Danes dopoldan so se manifestacije nadaljevale. Mladina je zapustila šolske sobe in stopila na ljubljanske ulice, po katerih je prepevala in vzklikala. Popoldan so se pa zbrale v Mestnem domu in na trgu pred njim ogromne množice na protestnem shodu proti nemško-italijanskim sleparijam povodom koroškega plebiscita in proti naši vladi, ki še vedno ni poslala na Koroško vojaštva, da bi ono ščitilo naše strahovane brate, ki jih nemške podivjane tolpe preganjajo in jim zažigajo domove.

Shod je otvoril koroški narodni delavec Tone Vahtar, ki je razjasnil današnji položaj na Koroškem, ki mu je odpomoči samo v tem, ako naša vojska nemudoma zasede plebiscitno cono. V imenu sklicateljev je prebral Engelbert Gangl sledečo resolucijo:

V imenu naroda, zbranega na manifestacijskem zborovanju pred Mestnem domom v Ljubljani, v imenu naših koroških bratov in sester, zahtevamo naj naša vlada na svojo odgovornost takoj z vojsko zasede plebiscitno ozemlje A. Resolucija je bila sprejeta z velikim navdušenjem. Nato je Gangl še v imenu jugoslovanskega sokolstva zagotovil javnost, da bo ono šlo prvo v borbo za ogroženi koroški narod. V imenu koroških prostovoljcev je govoril Fakin, ki je pozval narod in prostovoljce, da naj se zavedajo velikega trenutka.

Nato sta spregovorila še gg. Deržič in Juvan, nakar je ogromna množica manifestantov v sklenjenih vrstah krenila po ljubljanskih ulicah, v katerih so bile zaprte vse trgovine in vsi drugi javni lokali. Ljubljana skoraj še ni videla tako ogromnega spreveda. Na tisoče in tisoče mladih in starih, ženskih in moških je med pevanjem narodnih himen in koroških pesmi ter neprestanim vzklikanjem „Na pomoč Koroški“, „Živela jugoslovanska Koroška“ ter burnimi izrazi ogorčenja proti sleparskemu plebiscitu korakala pred poslopje divizijske komande.

Pred divizijsko komando.

Pred divizijsko komando je spregovoril v imenu Orlovske zveze g. Hafner, v imenu jugoslovanskih dobrovoljcev pa uradni g. Jelenc, ki je poudarjal, da ne pomaga razmišljati, kdo je kriv nesreče na Koroškem, ker smo krivi vsi! Izjavil je, da se bodo jugoslovanski dobrovoljci s svojimi praporji brez odlaganja pridružili zmagovalnim zastavam naše vojske, kdor takrat, ko so se v Dobruđi, po Makedoniji in Albaniji borili za Gosposvetsko polje.

Pred deželno vlado.

Množica je prirejala ovacije naši vojski, zapela Bože pravde ter se v gostih vrstah podala pred deželno

vlado. Tam je nastopilo več govornikov, ki se deloma niso zavedali svoje narodne odgovornosti. Burno je bila pozdravljena izjava akademika Galinovića, da bodo Hrvati ravno tako kakor Slovenci šli v boj za jugoslovansko Koroško.

Medtem je odšla posebna deputacija k deželni predsedniku dr. Brejcu, da mu izroči resolucijo ter ga pozove, naj spregovori zbranemu narodu. Ker se deželni predsednik dolgo ni pojavil na balkonu, je postala množica nestrpna in je pričela burno vzklikati.

Končno je stopil dr. Brejca na balkon. Izjavil je, da je bil plebiscit izvršen nepravilno. Sedaj je ogrožena varnost osebe in imetja koroških Slovencev. Deželna vlada je poslala tja vse razpoložljivo orožništvo, z vojaštvom pa ne razpolaga. Nisem general, je rekel g. Brejca in poudarjal, da deželna vlada ni suverena. Ko bi bila, bi ne samo odposlala takoj vojaštvo na Koroško, nego bi ga soloh nikdar ne bi odpoklicala. Nato je g. Brejca pripovedoval, kako neprestano telefonira centralni vladi v Beograd, ki bo kakor upa, ukrenila potrebno. Govor deželnega predsednika je napravil mučen vtis.

Na to se je oglasilo še več govornikov, ki so pozivljali narod, naj tudi z delom pokaže svojo resno voljo.

Med burnim vzklikanjem koroškim bratom in prepevanjem domoljubnih pesmi so se zbrani tisoči polagoma razhajali. Na tivolskem travniku pa so se zbrali dobrovoljci, da ponovijo svojo obljubo in pokažejo svojo pripravljenost, da gredo vsak trenutek braniti sveto narodno stvar.

Ves čas manifestacij je vladal v Ljubljani vzoren red.

Večerne manifestacije.

Ob 7. uri zvečer se je zopet zbrala pred deželno vlado številna množica, zahtevajoč od vlade odgovor na svojo zahtevo, da se na Koroško takoj pošlje vojaštvo. Pred vladno palačo je nastopilo več govornikov, ki so podvrgli postopanje vlade ostri kritiki. Po dolgem času se je pojavil na balkonu predsednik deželne vlade, dr. Brejca, ki se je spustil v polemiko z demonstranti, rekoč, da je vse storil, kar je v njegovi moči in je hotel celo pokazati posebni deputaciji vse brzotjave, ki se nanašajo na zahtevo. Ljudstvo ni bilo zadovoljno z njegovimi pojasnili.

Sokolstvo in klerikalno časopisje.

Zopet pri naša nam nasprotno časopisje, da v zadnji številki pozivlja „Sokolski Glasnik“, osrednji list Sokolskega Saveza na volitve za demokratsko stranko. S tem hoče dokazati, da je Sokolstvo res politično in da stopa v službo ene stranke.

Prečitali smo uvodni članek „Pred izbore“ v zadnji številki „Sokolskega Glasnika“ in ugotovili, da v celem članku ni govora o demokratih, da se ta beseda sploh ne nahaja v tem članku. Ideja članka je splošna in obsega tri temeljne misli: več sokolskega duha in sokolskega programa v javno življenje; državo naj vodijo ljudje, ki spoštujejo poštreno sokolsko oko in odzamejo del sokolskih nalog na ramena državne uprave (ministrstva z javna,

prosvete in vojne) in v konstituanto naj pridejo stranke, ki garantirajo edinstveno Jugoslavije. Zaključek članka se glasi: „Lov na glasove i izborna borba, tek što nije svom žestino otpočela! Treba borbe, ona jedina čisti i odabira! U tu borbu treba da stupe i Sokoli! Da zastupaju i brane svoj čist ideju! Osnova ideje je edinstvo jugoslovenskog naroda i jugoslovenske države! A u toj i takovoj državi treba Sokoli da stvore sigurne garancije za ispunjenje starih sokolskih zahteva! Ti zahtevi su bezuslovno zajednički rad države i Sokolstva!“

Govor je, da Sokolstvo temelji na ideji naprednosti, demokratičnosti, narodnosti in svobodnosti in da je sokolsko delo v nasprotju z reakcionarnimi željami naših klerikalcev. Sokolstvo podpira idejo napredka, sokolska organizacija pa še ni nikdar dajala navodil in jih po svojem programu ne more in ne sme dajati, za katero od naprednih strank se mora Sokol kot volilec določiti. To je stvar osebne presoje in svobodne odločitve. Ker položaj bodoči državni zbor kot ustavotvorna skupščina temelji in oblika naši državi, zato bi bil v zmislu omenjenega članka greh proti sokolski nalogi in namenu organizacije, ako bi Sokoli držali pri tako važnem vprašanju krizem roke. Nasprotno, potrebno je, da si Sokoli veliko državno vprašanje v sebi razjasnijo in da za idejo edinstvenosti obojebone države gredo krepko v boj, ako nočejo dovoliti, da politični nasprotniki ubijajo temeljni sokolski ideal.

To naj služi v dokaz, kake nesrečice namenoma trosi klerikalno časopisje. Sokolstvo se ne bo nikdar odreklo pozitivno narodnega dela in misli za edinstveno državo, ker dobro ve, da pokrajina, ki so živele pod vodstvom od klerikalizma in internacionalne katoliške duhovščine, še nikdar in nikjer niso bile narodno in državno zavedne in trdne.

Politične beležke.

+ Shod zapornikov juš ob 17. t. m. v Konjicah. Shoda se udeležili najzobje tudi ministar dr. Kukovec.

+ Poraz separatistov v Subotici. Posijano uspelem demokratskem shodu v Subotici, so hoteli tudi separatisti in to združeni hrvatski zajedničarji in bunjevački klerikalci privediti svoj shod, ki se je temeljito pomsrečil. Ze pred shodom je bila opozicija tako močna, da se je komaj posrečilo napraviti red. Prvi je govoril klerikalac Evetović, ki je govoril v velikem nemiru, a ko je začel razvijati svoje separatistične ideje, so zadoneli mogočni glas: Nočemo separatizma. Še slabše se je godilo župniku Raiću, ki je vsled velikega hrupa ni nikdo razumel. Ko je začel govoriti zajedničar ministar Kovačević in zopet začel s separatizmom, je bilo potrpljenje občinstva konec. Shod se je sredi ministrskega govora razbil.

+ Razkol med srbskimi komunisti. Iz Beograda javljajo, da je predlom v srbski komunistični stranki gotov in da bo te dni desno krilo pod vodstvom Dragiša Lapčevića sklicalo veliko shod. Po poročilih iz Beograda bo kandidiral Lapčević pri volitvah v konstituanto pod firmo socialno demokratske stranke. Lapčeviću so se pridružili tudi dr. Živko Tapalović, dr. Gjurić in Košanin.

+ Volilni boj v Liki. Minister prosvete Svetozar Pribičević odide te dni na agitacijsko potovanje v Liko. Prvi shod bo imel 18. t. m. v Korenici, a potem po vsi Liki. Ličani se pri-

pravljajo, da prirede svojem rojaku veličasten sprejem.

+ Poset madžarskih poslancev. „Slobodna Štampa“ javlja iz Budimpešte, da je 84 poslancev madžarske narodne skupščine izjavilo, da nameravajo na vsak način posetiti Beograd. Državni tajnik Zoltan Meszko da je izjavil, da madžarski rojaki v Jugoslaviji pričakujejo od tega poseta ponovno priključenje Madžarski, ali pa vsaj začasno vzpostavitev madžarske ustave.

+ Italijanske spletke v Albaniji. Iz Kotora nam poročajo, da je postal položaj v Albaniji upravo neznošen. Ko so Italijani vsled težkega poraza pri Valoni morali to mesto prepustiti Albancem in se umakniti na otok Saseno, začeli so novo ofenzivo z drugo municijo — z denarjem. Podkupili so neka obmejna plemena v obmejnih selih, da napadejo naš teritorij in da plenijo v naših krajih. Podkupili so tudi vlado v Tirani, da pokliče Italijo na pomoč. Največ pristašev je imela v Albaniji stranka Esad-paše. Njen program je: svoboda in neodvisnost Albanije ter sporazum in zveza z Jugoslavijo. Po italijanskih agentih je bil Esad v Parizu umorjen, na vlado v Tirani pa so pritiskali Italijani, glavne voditelje Esadove stranke so vtaknili v ječo, najvplivnejše so postrelili, nekatere obsodili v 20letne ječe, da preplasijo pristaše, ki so se res umaknili teroru. V Skadru je sedaj vrhovni poveljnik Ahmed beg, minister notranjih del v tiranski vladi. Rodom je iz Mata, je velik bogataš in eden največjih posestnikov v okolici Mata. Star je šele 26 let, a pravi tiran. V Skadru je še danes italijanska posadka, ki je utrdila skadarsko trdnjavo. Tudi med duhovništvom v Albaniji je mnogo pristašev pokojnega Esad-paše in naših prijateljev. A skadarski nadškof Sereggi je velik italofil. V Albaniji so danes Italijani našli bazo, da rovarijo v Crni gori. S težkim denarjem podkupi-jejo nekatere desperade v Crni gori, ki sedaj agitirajo za upostavo kraljevine Crne gore in proti edinstvu naše države.

+ Potovanje češkega min. predsednika. Ministrski predsednik češkoslovaške republike dr. Černy je 12. oktobra odpotoval za teden dni na inpekcijsko v Slovaško in karpatsko Rusijo.

+ Občinske volitve v Bolgariji. Rezultati naknadnih občinskih volitev, ki so se vršile 3. t. m. v Bolgariji so sledeči: Poljedelska stranka 52.997 glasov, komunisti 29.992 glasov, demokrati 7322 glasov, liberalci 3195 glasov, narodnjaki 4656 glasov, široki socialisti 2711, radikalci 1651, Cenkovisti 1339, koalicijska stranka 9769, nezavisni 785 glasov.

+ Bolgarski komunistični kongres je bil otvorjen 12. oktobra v Sofiji. Zastopanih je 335 bolgarskih sekcij s 30.000 vpisanimi člani. Na kongresu so navzoči tudi trije rumunski komunistični delegati.

+ Komunistična komisija na Češkem. Dne 11. t. m. je dospelo v Prago odposlanstvo ruskih strokovnih organizacij pod vodstvom Sergejeve in Lebedjeva, ki namerava počevati gibanje strokovnih organiza-

ci na Češkoslovaškem. + Poljska in Litvanska. Dne 7. t. m. je bila med Poljsko in Litvo podpisani mir, in sicer na pritisk entente, ki je zapretila Poljski z represalijami, če ne ustavi svojega prodiranja. Toda zunaj na bojiščih teče kri veselo naprej in par dni po sklenjenem miru je litvanska vlada morala zbežati v Kovno, Poljaki pa so zasedli Vilno. Ententa je protestirala v Varšavi. Tam pravijo, da obsojajo generala Zeligovskega in da nimajo z njim ničesa opraviti. Res je zopet general ustanovil svojo posebno vlado ter razpošilja noto, v kateri javlja, da bo sklical „narodno skupščino“ ter tako potom „plebiscita“ rešil vprašanje Litve. Medtem se Poljska in Litva v javnih protestih in notah obtožujejo druga drugo prekrsitve mirovne pogodbe in kri teče veselo naprej. Ni dvoma, da hoče Poljska za vsako ceno obdržati Vilno. Govor voditelja poljskih socialistov Moraczevskega, ki ga objavljamo na drugem mestu je v tem oziru jako poučen.

+ Nacionalni radikalizem poljskih socialistov. V poljskem državnem zboru je 9. t. m. izjavil posl. Moraczevski v imenu poljske socialistične stranke, da ta ne bo opustila boja za Gornjo Šlezijo in za Tešinsko. Zadnja je večji del izgubljena, ali mi — je izjavil govornik — ne moremo vzeti na znanje izgube ozemlja, na katerem prebiva po večini poljsko ljudstvo. Govornik je zahteval od vlade, naj stori potrebne korake proti nasilju, ki ga izvajajo Čehi nad poljskim prebivalstvom. Isto stališče zavzema poljska socialistična stranka v vprašanju Vilne, ki ima 30 odstotkov Poljakov. Mi ne želimo tuje zemlje, pa si tudi ne damo odvzeti naše. V imenu kluba narodno-krščanskih delavcev je podal posl. Adamski enako izjavo.

+ Mohamedansko gibanje. „Chicago Tribune“ doznava, da se v Orijentu pripravlja močno gibanje Mohamedancev proti Franciji in Angliji. Trije cesarski turški princ in več znanih oseb iz Arabije in Egipta vodijo to gibanje iz malega mesta Male Azije. „Daily Mail“ poroča iz Teherana, da so dospeli turški ustavi, ki spadajo k četam Kemalovim, v Nahičevan (Azorbejdžan). Turki nameravajo podpirati boljčevike v boju proti Armeniji.

+ Izgon ruskih komunistov iz Nemčije. Nemški državni urad za zunanje zadeve je pozval odposlanstva ruskih strokovnih organizacij, ki se mude na Nemškem, naj do četrtega zapuste Nemčijo.

+ Iz Aten poročajo: Grškega kralja je ugriznila, ko se je sprehajal po vrtu svoje palače mala opica, in sicer v nogo. Ker kralj ni polagal na rano važnosti, se je vnela rana in bati se je zastrupljenja krvi. Temperatura se je tekom nedelje povišala na 40°. — Zdravniški svet je poklical iz Pariza slovečega kirurga, profesorja Vidala, ki je danes na torpiljeru „Tepis“ odpohtoval iz Marsella. Venizelos, ki je tudi sam bolan in je bil na svojem posestvu, je bil brzobjavno poklican in je neprestano ob kraljevi postelji. Zadnje poročilo pravi, da je imel kralj temperaturo 40°, a žila 120.

Prosveta.

Narodno gledališče.

Drama:
Četrtek, 14. okt.: Bernhard Shaw: Pygmalion. A.
Petek, 15. okt.: Milan Ogrizović: Hasanaginica. C.
Sobota, 16. okt.: Bernhard Shaw: Pygmalion. D.
Nedjelja, 17. okt.: Ivan Cankar: Za narodov blagor. (Izven.)
Ponedeljek 18. okt.: Milan Ogrizović: Hasanaginica. E.
Opera:
Četrtek, 14. okt.: Verdi: Rigoletto.
Petek, 15. okt.: Offenbach: Hoffmannove pripovedke. D.
Sobota, 16. okt.: Nedbal: Od bajke do bajke. E.
Nedjelja, 17. okt.: Offenbach: Hoffmannove pripovedke. (Izven.)
Ponedeljek, 18. okt.: Zaprto.

— Cinizem. V jugoslovanski književnosti se je pojavilo zanimivo filozofsko delo, ki je polno globokih misli o razvoju človeštva. To je knjiga dr. Velimirovića o vsečloveku. Pri nas se filozofske stvari malo čitajo, zato je bilo umestno, da je neki „Mentor“ podal nekaj misli o tej knjigi v podlistku v enem ljubljanskih dnevnikov. In zgodilo se je nekaj nepričakovane: da se celo naš ljubljanski dnevnik

zato norčuje iz poročevalca, ter pri tem debelo pljune na srbskega misleca, ki ga brnavz ni razumel.

— Moderna francoska lirika v prevodu pesnika Antona Debeljaka je dotiskana in izide v najkrajšem času.

— Naši zapiski. Izšla je 4. do 6. številka te revije z naslednjo vsebino: Dr. Lončar: Kaj in kako? H. Wendel: Nemčija in Jugoslavija. Abditus: Demokracija ali diktatura? Dr. St. Savadin: Volilni red v konstituanto. Dr. Dolenc: Prosnova kazenskih sodišč. Dr. Rostohar: Psihologija narodnosti. F. Erjavac: Agrarno vprašanje in komunizem. Dr. Goršič: O ciljih in metodah slovenskega pravoznanstva ter dr. Krivic: T. G. Masaryk o socializmu in socializaciji. Pregled je razdeljen v politiko, socialno politiko, gospodarstvo, literaturo revije, kulturo in umetnost s prispevki Mihevcva, Klinca, dr. Goršiča, Erjavca in Albrehta. — Novo uredništvo (dr. Lončar, Abditus, Erjavac in Šlibar) obljublja, da hoče voditi to potrebno in lepo revijo zopet kot svobodno tribuno ozira na njih kulturne delavce brez ozira na njih politično pripadnost. Revija stane letno 40 K; naroča se pri upravi „Naših zapiskov“ v Ljubljani, poštni predal 91. — Z novim uredništvom so dobili „Naši zapiski“ poročilo, da se bo ozirala na vsa naša in evropska javna vprašanja s splošno kritičnega in informativnega stališča in da bomo tako dobili dobro

jo nujno rabili. Zato jo toplo priporočamo.

— Kratka zgodovina slovenskega slovstva. V novem drugem natisu je izšla ravnokar dr. Grafenauerjeva „Kratka zgodovina slovenskega slovstva“, velja broširana z draginjsko doklado vred 60 K.

— Mazijeva Geometrija za nižje razrede srednjih šol je dotiskana in izide pred koncem meseca oktobra v zalogi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

— V celjskem mestnem gledališču se prično prihodnji teden zopet redne diletantske predstave.

— „Jugoslovanska Njiva obnova“. Vkljub vsem tiskarskim in gmotnim težavam vrši naša „Jugoslovanska Njiva-Obnova“ svojo dolžnost. Vsak teden nam prinaša novih zanimivih člankov o sedanjih vprašanjih. Pri nas se žalobog ta dobra oz. najboljša in menda edina jugoslovanska tedenska revija je malo čita. Niti po vseh kavarnah je menda nimajo. In potem zdehnjemo, da se ne poznamo in da ni zanimanja za naša skupna vprašanja. Razven dr. Ilesiča ne najdemo v „Njivi-Obnovi“ slovenskih sotrudnikov, dasi se je optovano izražala želja, da bi pisali vanjo tudi Slovenci. Vkljub temu najdemo v reviji toliko člankov, ki so važni tudi za nas in nam razjasnjujejo vsa pereča sodobna

vprašanja. Dosele je izšlo 33 številčk. Lahko rečemo, da tekom enega leta ni bilo aktualnega vprašanja, ki bi ga ne bila pojasnila „Njiva-Obnova“ z našega narodnega in državne stališča. Številka 29. je bila posvečena našem jadrenskemu vprašanju. Obsegala je sledeče članke: Milan Marjanovič: Jadranska akcija. — Dr. Ante Mandič: Rimski pakt — R. Čruic: Zgradba naše trgovske mornarice. — Dr. Lj. Tomazič: Oceanografski zavod. Itd. V „Smotri“ prinaša „Njiva“ kregled z literarnega jugoslovanskega in svetovnega polja. V 30. n 31. številki imamo sledeče članke: Radimir Milačević: Sistem centralizacije in decentralizacije. — Dr. Lj. Auer: Sovjetska Rusija. — V. Kralj: Moč hipnoze. V 32. številki razpravlja dr. Ljuba Radič o Uvozu in izvozu Jugoslavije, v „Smotri“ pa čitamo o „Egiptu in Irski“ in književna poročila (Pugelj: Črni panter.) Zadnja številka prinaša lepe članke o šoli in vzgoji (Ustanova Ruda Boškovića. Organizacija varstva dece in mladine). Iz teh naslovov se vidi, da prinaša „Njiva-Obnova“ članke o vseh javnih kulturnih političnih in narodnih vprašanjih. Posamezne številke stanejo 4 K.

— „Obnova segregacije“ je naslov knjigi, ki je izšla v „Pučki prosvjetni knjižnici“, ki jo ureja J. Demetrovič. Knjigo je napisal Jos. Majnarič, ki dobro pozna fevdalno vprašanje v Hrvatski in Slavoniji in razpravlja v njem jako zanimivo in pregledno. Knjiga stane 12 K. — V isti knjižnici je izšlo: „Hrvatski seljak u novoj državi“ od M. Jankovića in „Narodna čitanka o alkohol“ od dr. Štamcarja. Knjiga velja 12 K.

— Za tajnika beograjske opere je imenovan pisatelj Toša Manojlović. — Jubilej zagrebškega kazališča. G. Marko Car, inspektor umetniškega oddeljenja, bo te dni odpohtoval v Zagreb, da kot odposlanec ministrstva prosvete prisostvuje proslavi zagrebškega gledališča. Pri tej priliki se bodo večjemu številu umetnikov, dramskih pisateljev, igralcev in igralke izročili redi.

— Ruske knjige za otroke bodo začeli izdajati v Londonu. Izhajale bodo v ruskem in angleškem jeziku z lepimi ilustracijami pod redakcijo Butkovske in Romanova. — Boljševiški leposlovni list je začel izhajati v Moskvi, vsled pomanjkanja papirja le v malem obsegu pod naslovom „Tovarniške sirene“. — Boris A. Turajev, slavni ruski orientalist, je umrl pretečni mesec vsled pomanjkanja. Bil je svetovno znan po svojih delih o starem Egiptu.

Gibanje cen v Ameriki.

Padanje cen v Zedinjenih državah ne napreduje sicer prevec rapidno, vendar stoji razen zeleza in jekla skoro vse sirovine in fabrikati pod najvisjo letno ceno; vzrok padanju cen je treba iskati v dejstvu, da prebivalstvo ne more vec kupovati vsled pomanjkanja zaslužka. Nastal je strah kupcev. Druga okolnost je bila zaheva bank, da se posojila vrnejo, oziroma omeji kredit. Ko so banke videle, da so zaloge njihovih dolznikov prenapolnjene z blagom, so zahtevale plačilo, čemur je sledila razprodaja v velikem obsegu po 20% nižjih cenah, na drugi strani pa omejitve novih naročil. O tem postopanju je izdala "United States Chamber of Commerce" pregled, ki izkazuje, da so bili hudo prizadeti posebno sledeči predmeti: svila, pohištvo, nogavice, avtomobili, stroji za orodje, obleka in les.

Zaradi tega so tudi carinske zaloge prenapolnjene, ker importirani rajje plačujejo stotarijo, kakor da bi robo prodajali. Skupna cena teh izdelkov se ceni na 200 milijonov dolarjev.

Četudi pada kurva američanskega gospodarskega življenja in akoravno padajo cene, se ne sme položaj pesimistično presojati. Amerika razpolaga z bogato žetvijo, ki je mnogo boljša kakor se je pričakovalo. Koncem meseca maja je cenilo uradno poročilo pridelek bombaža na deset milijonov bal, v zadnjih dneh pa na 12.78 milijonov bal. Zetev koruze se ceni na 103 milijone bušlov več nego pred mesecem (bušel je 36 l), kar je po teži približno 280.000 vagonov. Pšenica je sicer pod normalo, primanjkljaj pa izpolnita koruza z 349 milijoni (okoli 925.000 vagonov) in oves z 250 milijoni bušlov (okoli 660.000 vagonov) nad normalo.

Na železnih cestah se vračajo redne razmere. Odkar je vlada postavila železnice zopet pod privatno upravo, se je blagovni promet povisal za 20%.

Delavske zahteve postajajo vsled padajoče konjunktore manjše. Voditelji velikih delavskih zvez uvidevajo, da ni mogoče pri padajoči konjunkturi zahtevati večjih plač.

Za cenjenje gospodarskega položaja je velikega pomena tudi dejstvo, da število priseljencev zopet narašča. Ellis Island, otok priseljencev, ki je bil med vojsko jako miren, je zopet prenapoljen in tisoče drugih čaka v Evropi na ladjo, da se preseli v „objubljeno deželo“.

V celoti se američanskemu gospodarstvu za bližnjo bodočnost ne more postaviti neugodnega prognoze. Cene bodo mogoče še naprej padale, četudi ne v istem tempu kakor v začetku tega leta.

Po uradnih američkih podatkih so se od meseca januarja t. l. do sedaj znižale cene v Ameriki tako-le: sladkor za 40, kuruza za 48, pšenica za 12, volna za 35, meso za 16, usnje za 45, gumi za 60 in svila za 70 procentov. Povprečna cena vseh važnejših življenjskih potrebštin je le za 100 procentov večja nego pred vojno.

Stanje avstrijske papirnatne in tekstilne industrije. Ker je podpisana trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo in se bo zato v kratkem pričel živahnejši trgovski promet med obema državama, je potrebno, da podamo splošno sliko o stanju avstrijske industrije. Avstrija je industrijska država, ki je vezana v polni meri na uvoz sirovin. Jugoslavija pa je poljedelska država, ki ima tudi še ogromno bogastvo na rudniških zakladih. To ji omogoča izvoz poljedelskih in rudniških izdelkov. Za svoje gospodarstvo pa potrebuje izgotovljene industrijske izdelke. Danes podamo kratak pregled o papirni in tekstilni industriji. Papirna industrija je prišla neposredno po državnem preobratu v težaven položaj zaradi velikega pomanjkanja premoga. Posebna tozadevna pogodba s Češkoslovaško pa ji je zagotovila tako množino premoga, da so tovarne dosegle 50% mirovne produkcije. Danes je papirna industrija dosegla že 90%. Približno 300 veleobratov izdeluje papirnatno blago. Za predelavo papirja v posebne namene (fotografični in kemično preparirani papir) je prirejanih 10 veleobratov. Od vse produkcije, ki znaša mesečno 2500 vagonov, preostaja za izvoz 40%, t. j. 1000 vagonov. Tako je avstrijski industriji danes omogočeno dobavljati velike množine vsakovrstnega papirja, kakor za časopise, konceptni, pisalni in tiskarski papir, dalje cigaretni papir, papir za kopiranje, strešno in navadno lepenko itd. Poleg tega more Avstrija zalagati trgovce in oblasti z vsakovrstnimi vrstami papirja. Tekstilna industrija se je tudi

že opomogla iz prvih težkoč, tako da produkcijska zmoglost ne zaostaja več veliko za mirovnim stanjem. To je bilo Avstriji omogočeno zaradi velikih dobav premoga iz ostravsko-karvinskega revirja. Posebno se je pomnožila produkcija bombaževe industrije, ker se je državi posrečilo dobiti večje množine sirovin. Volnena industrija pa se zaradi pomanjkanja premoga in volne še ne more v zadostni množini razviti. Tovarne za perilo so v zadnjem času svojo produkcijo znatno zvišale. Konfekcija izdelava razne obleke iz angleškega blaga in se trudi v širokem obsegu zalagati jugoslovanski trg.

Konferenca sladkornih tovarn. V popolnjenju našega tozadevnega poročila smo prešli še naslednje obvestilo: finančni minister je ravnateljem sladkornih tovarn izjavil, da bo vlada odkupila sladkor vseh tovarnic (3.000 vagonov), izvezli dve v Srbiji (beogradsko in čuprijsko) in ono v Bosni (v Usori), po 8 dinarjev za kilogram, a prodajala ga bo 12 dinarjev, pobirajoč trošarino po 4 dinarje za kilogram, in upa, da bo na ta način mogoče pokriti draginsko doklado za uradništvu. Nadaljnja potreba 5.000 vagonov se bo nabavila v inozemstvu. Doselej je glede sladkorja sklenjena samo ena pogodba, in sicer z Ameriko, katero je sklenila beogradska občina za 300 vagonov sladkorja po 7 dinarjev kilogram franko pristanišče. Ker pa občina ni imela potrebnih sredstev za nakup, je ta sladkor prevzela vlada na svoj račun. Kakor že omenjeno, je bila izvoljena posebna komisija, ki naj izdela pravilnik za ta posej.

Mednarodna gospodarska konferenca. Dne 11. oktobra se je pričela v Londonu druga mednarodna gospodarska konferenca, ki jo je sklical odsek glasovalne lige. Konferenca bo razpravljala o tem, kako najti sredstva, da bi se zopet vzpostavila Evropa. Zborovanja so se udeležili nemški, avstrijski, italijanski, holandski, češkoslovaški, jugoslovanski, belgijski in švicarski delegati. Nemški, avstrijski in italijanski delegati so podali žalostno sliko socialnih razmer v državah, ki jih zastopajo.

Nova zavarovalnica. V Zagrebu se je konstituiralo zavarovalno društvo „Dunav“ d. d. Delniška glavnica znaša 10 milijonov kron. Društvo se bo bavilo z vsemi direktnimi in indirektnimi vrstami zavarovalnih poslov. Za predsednika društva je izvoljen bankar svetnik dr. Adolf Mihalič, za podpredsednika generalni ravnatelj L. Kronfeld. — Kakor poroča „Jugoslavenski Lloyd“ gre v predstojećem slučaju za nacionalizacijo društva „Dunav“ na Dunaju.

Titani! Pod tem naslovom se je v Zagrebu ustanovila delniška družba, ki gradi pri Beogradu in blizu Zagreba velike tovarne za izdelavo varnostnih razstreljiv za rudniško in drugo tehnično uporabo. Glavnica znaša štiri milijone dinarjev, delnice po 100 dinarjev. 24.750 delnic je v trdnih rokah posebnega sindikata. 15.000 jih pride 16. oktobra v javno subskripcijo po nominalu plus 10 din. Družba si je pridržala repartitijo delnic. Kot subskripcijska mesta poslujejo m. dr. Prva hrvatska štedionica, Jugoslovanska in Narodna banka v Zagrebu, Jadranska, Ljubljanska kreditna in Slovenska eskomptna banka v Ljubljani, Prometna banka v Beogradu in Hrvatska centralna banka v Sarajevu.

Slavonija d. d. tvrdka z lesom je sklenila povišati svojo glavnico od 12 na 40 milijonov. Vsled poznejšega sklepa se zviša glavnica le na 20 milijonov. Izdanih je 10.000 delnic po 200 K nominalne. Stari delničarji dobe za 2 stari eno novo po 800 K. Ostale delnice prevzame posebni sindikat. Vpis traja od 20. t. m. do 5. novembra.

Bolgarsko prisilno posojilo. Bolgarski finančni minister Turlakov je predložil 8. t. m. zakonski načrt o prisilnem notranjdržavnem posojilu, ki bi bil vračljiv v roku 50 let. Posojilo bi se obrestovalo po pet odstotkov in bi bilo oproščeno vseh davkov. Istotako bi bile oproščene od davka tudi obresti. Finančni minister bi izvršil razdelitev prisilnega posojila na okraje, ti pa na občine. Vsak državljani bo dolžan, da vplača določeno vsoto, ker bi bil v nasprotnem slučaju kaznovan.

Nacionalizacija velikih mlinov. Iz Bačke javljajo, da se deluje na nacionalizacijo dveh velikih paromlinov v velikem Bečkereku in veliki Kikindi. Oba mlina sta bila do sedaj lasti Kon-

— Promet usnja in volne je po poročilih iz Beograda zopet prejel. Vojno ministrstvo je preklicalo zabranu. — Žitno tržišče v Bački je že od pretekle nedelje v zastoji. Cene pšenice je bila spocetka 930 do 950, ker ni bilo povpraševanja, je pozneje padla na 900 K. Rž notira 700 do 720, interesiranje za ječmena je jako malo, cena je 480 do 520, za slabšo kvaliteto 450 do 460. Za kuruza so pravičnejša naročila iz Avstrije. Godično defektna notira 360 do 370 K, za kuruza z manjšimi defekti ni interesa. Kakovost nove koruze je neobično dobra. Za moka ni interesa, ker je padla cena pšenici. Nularica notira 14-14.20, moka ni interesa, ker je padla cena pšenici. Nularica notira 14 do 14.20, moka za kuhlo 13 do 13.20 brez vreče, franko stanica Bačka. Krušna moka ne notira ker niti v Banatu niti v Bački mlini niso prirejeni za to moko. Oktobr. 230.

S sadnega tržišča v Mariboru. Sadna trgovina v Mariboru je postala v zadnjem času zelo živahna. Samo iz pesniške doline se je izvozilo že nad 100 vagonov sadja, a dovažajo se še dan na dan velike množine žlanih jabolok. Kmetje dobe za voz jabolok po 2000 od 3000 kron. Sadje gre većim delom na Nizozemsko, Švedsko in v Anglijo, nekoliko tudi v Avstrijo. Na štajerskem se nahaja več nizozemskih trgovcev, ki so doslej nakupovali sadje v Franciji. Izjavljajo, da je naše sadje prvovrstno. Tudi v St. Iju se je nabralo 50 vagonov sadja za eksport.

Borze 12. oktobra.

Zagreb. Danes je bil promet z efekti skoro popolnoma mirtev. Ni bilo niti najmanjšega interesa za papirje. Trgovalo se je nekoliko le z delnicami Prve hrvatske štedionice, ki so notirale spocetka slabo, a so se pozneje zboljšale. Promet z devizami in valutami je bil srednje živahen. Največ se je trgovalo z dolarji in avstrijskimi kronami. Najvišji dunajski zaključki so bili 36, dolarji pa 131 do 131.25. Devize: Berlin 196 do 200, Milan 516 do 528, London 450, Praga 163.50 do 164.50, Svica 2000 do 2050, Dunaj 35.85 do 36.25. Valute: dolarji 131 do 131.50, avstrijske k. 38.50 do 39.50, rublji 115 do 120, češke k. 168, funti 440, franki 380, napoleonori 461.80, marke 205 do 206, leji 236 do 240, lire 517 do 520.

Table with columns: Banka za Primorje, Hrvatska eskomptna, Narodna banka, etc. and corresponding exchange rates.

Beograd. Valute: funti 116 do 118, dolarji 32.80 do 32.90, franki 225 do 227, lire 132 do 134, levi 42 do 43, leji 60 do 60.50, marke 51.50 do 52, avstrijske k. 10 do 10.10, napoleonori 117 do 118. Devize: London 117 do 118, Pariz 225 do 227, Praga 41 do 42, Dunaj 9.15 do 9.20.

Dunaj, devize v prostem prometu: Zagreb 268 do 288, Budimpešta 95 do 105, Praga 455 do 481, Varšava 135 do 165, dinar 1120 do 1170, dolar 1315, lira 1350, lej 570 do 572, rubelj 280, lej 425, marka 552 do 557.50, francoski franki 2175, švicarski franki 2175, švicarski franki 5225 do 5230, funti 1100.

Table with columns: Avst. krona, Ogrska kruna, Turška marka, etc. and corresponding exchange rates.

Vremensko poročilo.

Table with columns: Dan, Čas, Obilježje, Temperatura, Vetar, Nebo, etc. for various locations.

Kongres nemške socijalne demokratije. Dne 10 oktobra se je pričel v Kasselu kongres nemške socijalne demokratije s 400 delegatov in 100 poslancev. Kot prvi je govoril načelnik stranke Wels, ki je dejal med drugim: Na vprašanje, kakšno stališče naj zastopa nemška socijalna demokratija napram mirovni pogodbi versailleški, se ne more več odgovoriti kratkoma: „Izpolnimo!“, zakaj ravno delavec je po tej pogodbi najbolj obremenjen. Socijalna demokratija mora delovati za revizijo mirovne pogodbe potom mednarodnega sporazumljenja. Obnova Francije in Belgije se mora krepko pričeti. Govornik se je izrazil zoper neizvedljive zahteve glede dobave kalija in premoga. Glavni uspeh mora prinesiti delo nemških delavcev. Naposled je zahteval govornik brezpogojno nevtralnost in + Madžarska vnanja politika. Ministriški predsednik grof Teleky je danes svojim volilcem podal v Szegedinu poročilo in dejal glede zunanje politike: Z vsemi vesilami hočemo vzdržati gospodarske zveze in upati je, da se nam posreči, preveriti vesile o našem težavnem položaju. Po ratifikaciji mirovne pogodbe je zaključena doba, kjer smo mi preanagani, in začela se je doba, v kateri bo vse odvisno od naše konkurenčne zmoglosti in moči. Kar se tiče razmerja s sosednjimi državami, bomo vzdržali z Avstrijo živahne gospodarske zveze, nikakor pa ne bomo

Domače vesti.

Med agitatorji za Avstrijo na Koroškem so naši Sokoli srečali tudi bivšega nadzornika za nemške šole na Kranjskem, Albina Belarja. Mož se je do sedaj veliko trudil, da bi dobil nazaj službo pri nas in je zato v svojih prošnjah na Beograd navajal, da je slovenske matere in slovenskega očeta sin ter da je veliko boril za proclavo lepote slovenske zemlje. Sedaj je očitno, da je vnovič postal renegat in da tudi več ne reflektira na povratek v svojo hišo na Gorenjskem. Čudno se nam zdi, kako je tak človek mogel dobiti potovalne dokumente, ki jih je kazal našim stražam.

Humor iz birokratije. „Uradni list“ od 12. t. m. prinaša kraljevsko uredbu o svilarški službi. Člen 1. veli, da sme proizvajati jajca sviloprejk le oni, ki ima dovolilo ministrstva za kmetijstvo in vode. Ubogi minister kmetijstva in vod, uboge sviloprejk! Vsaka mora vložiti kolkovano prošnjo za koncesijo, rešitev pa podpiše „deta“ Velizar.

Škof Mahnič težko bolan. Škof dr. Mahnič je že nekoliko časa težko bolan. Škof leži v Zagrebu, odkoder prihaja poročilo, da je bolezen krenila tako na zlo, da je pričakovati katastrofo.

Trgovska akademija v Ljubljani je ustanovljena, tudi ji baje že imenovan ravnatelj, in je učiteljske osebe določeno. Gre pa za prostor, ki ni ustanovitve. Dogovori se vrše s Hutovim zavodom, pa menda ne pridejo do rezultata, ker ima vlada vse polno obzirnov. Na stotine vpisanih dijakov nestrpno pričakuje otvoritva, a zadeva se ne premakne niti za las. Mi pa pravimo, da se stanovajsko vprašanje mora rešiti in to, če drugače ne gre, potem revizije. Če bi bili Nemci pri nas vladarji, in bi šlo za nemško akademijo, mar mislite, da bi imeli kaj obzirnov? Stariši zahtevamo, da se ta prepotrebni zavod čim prej otvori.

Obmejni tabor se vrši ob avstrijski demarkacijski črti na Kaplji (postaja Brezno ob Dravi) dne 17. t. m. Na sporedu sta dve gledališki igri, govori in veselica. Dobiček je namenjen tamkajšnji po lanskih vojnih dogodkih opustošeni ljudski šoli. Nemci smatrajo kraj kot sporen, zato je treba pokazati, da ni tako. Lep jenski izlet v planine skrajni jugoslovanski meji (852 m) bo nudil vsakemu dober užitek!

Nov list. Dne 12. t. m. je izšla prva številka „Srbske Zastave“, organa srbske nacionalne stranke Stojana Ribarca.

Zagrebske tiskarne. Med lastniki tiskarn in črkostavci v Zagrebu so se pričela pogajanja. Tiskarji zahtevajo 60 odstotkov, dočim so delodajalci pripravljeni dovoliti le 20 odstotkov za kvalificirane; 25 odstotkov pa za ne-kvalificirane. Organizacija tiskarjev je sklicala zaradi tega svoje zborovanje. Radikalnejši člani organizacije zahtevajo, da morajo tiskarne brezpogojno sprejeti njihove zahteve, pričakuje pa je, da bo zmogala zmerna struja.

Francoski novinarji v Jugoslaviji. Tekom meseca oktobra pride v Beograd 20 zastopnikov pariških listov kot gosti srbskega novinarskega združenja. Francozi obiščejo važnejša mesta v Jugoslaviji, razna bojišča in opustošena mesta.

ustvarili nikakršne politične zveze. Potem je ministriški predsednik ome-nil govore dr. Rennerja in je dejal Dr. Renner in njegovi somišljeniki prejkone ne vedo, kakšno darilo se prejeli z zapadno Ogrsko. Zahvaliti se imajo za to darilo sosedni, katerim je mnogo do tega, zariniti kum med Madžarsko in Avstrijo. Upam in verujem, da to vprašanje ne bo zasadilo klina med obe državi in da bosta Avstrija in Madžarska našli pot k rešitvi tega vprašanja. — Glede vprašanja kraljestva je dejal ministriški predsednik: Madžarska je monarhična država in bo imela kralja. Osebo vprašanje glede kraljestva bo aktualno šele po ureditvi ustave. Najprvo je treba končno-veljavno vzpostaviti volilno pravico, rešiti vprašanje, ali naj se sploh še obdrži ustroj dveh zbornic in treba je rešiti vprašanje, ali bo nadaljnja omejitev kraljeve moči potrebna. Mislim, da meni pretežna večina, da sme madžarski kralj biti samo madžarski kralj. — Naposled je ministriški predsednik energično protestiral proti razširjanju neresničnih vesti o nameravanem zigosanju bankovcev in o puču. Kdor razširja take vesti, je slepar. Tača je tudi z dunajskimi akti. Nameščeneec je res na dunaj-skem poslaništvu ukradel dva ali tri brezpembne akte; v zvezi s tem so se konstruirale važne listine, ki pa niso pristne. — Govor so viharno odobraval.

Ljubljana, 13. oktobra.

1898. 1899 in 1900. Vsi čehoslovaški podaniki imenovanih letnikov, stanujoči v oblasti deželne vlade za Slovenijo, tudi tisti, kateri so se že svojčas zglašili pri konzulatu čsl. republike v Ljubljani, naj se pridejo pred naberno komisijo pri čsl. konzulatu v Ljubljani, Breg št. 8/L, dne 20. oktobra 1920, ob 8. uri dopoldne. Vsak mora priložiti seboj razen potnih listov in drugih legitimacij o svoji identiteti tudi vojaške listine, kakor dopustnice, odpuštrice in izkaz o zadnjem vojaškem pregledovanju. Zoper vsakega, kateri ne izpolni svoje naborne dolžnosti, bo vpletano kazensko postopanje v zmislu § 43. čsl. brambnega zakona.

Negoda na savinjski progi. V nedeljo zvečer so se vozili trije Čeljani z vozom po državni cesti iz Zalca v St. Peter. Na prehodu železniške proge med obema krajema je kolo voza občitalo na železniškem tiru. Medtem je privozil vlak in zagrabil voz. Potniki so pravočasno skočili iz voza. Vlak je povozil enega konja, drugi pa se je odrtgal. To je v kratkem času že druga nezgoda na tem mestu.

Gornja Radgona-Ljutomer. Otvorjen je redni osebni promet na progi Gornja Radgona-Ljutomer. Vozijo nastopni vlaki: 1. Odhod iz Ljutomera 6.22, prihod v Gornjo Radgona 7.12. -- 2. Odhod iz Ljutomera 17.31, prihod v Gornjo Radgona 18.21. -- 3. Odhod iz Gornje Radgone 7.57, prihod v Ljutomer 8.46. -- 4. Odhod iz Gornje Radgone 19.03, prih. v Ljutomer 19.52.

Iz volilnega imenika v Celju je bilo v zmislu volilnega zakona izbranih nekaj Nemcev, ki kot taki nimajo volilne pravice. Bili so vpisani, ker so se pri zadnjem popisu vpisali za Jugoslovane. Čeljski nemški list se sedaj razburja, češ da delamo iz Slovencev Nemce. Res zanimivo je, da hoče sedaj nemški čeljski listi napraviti iz drja. Prenschaka, dr. Bobisuta, dr. Kesas, Kottowitz, Schrama, Kirbischa in drugih, ki so že od nekdaj znani kot zagrizeni Nemci, navdušene Jugoslovane.

Umor iz ljubosumnosti. Tajnik mornarske zveze v Trstu, Peter Roncevic, in 17letna Emilija Ferluga sta več mesecev živela v skupnem stanovanju in sta se baje nameravala v kratkem poročiti. Med zarochenema pa je čisto prišlo do burnih prizorov, ker je Roncevic demneval, da ima vzrok za ljubosumnost. Tudi pretečeno soboto zvečer, ko sta se zarochenca vrnila iz kinematografa, je prišlo med njima do prepira. Po kratkem prekanju je Roncevic za-bodel Ferlugo z nožem. Rana je bila smrtna in je na lice mesta poklicani policijski zdravnik zamogel le konstatovati smrt mladega dekleta. Roncevic se je sam javil pri policiji, ki ga je obdržala v zaporu.

Naša se je pri današnji manifestaciji pred deželno vlado mala ženska denarnica z manjšo vsoto denarja. Izgubiteljica jo dobi v našem uradništvu.

Poslano.

Svoj plesni večer plastičnega haljeta privedi gospa Klavdija Isačenko dne 18. t. m. v operno gledališcu. 300

Trije kanarčki.

Kuratela je državljanska pravna dobrot, ako imaš prvič dovolj novca, drugič pa dobrovrčno in morda celo vplivno sorodstvo.

Le včasih se zmoti meščanska kultura v svojem občutku za takt tudi tja, kjer običajno z ozirom na agrarne in rustikalne razmere pod vsakdanjimi pogoji ne moremo pričakovati, da bi tostransko... in tako dalje. To je slovenščina naših juristov.

Podbregar je držal v rokah popir, na katerem je bilo napisanih vse polno takanih stavkov. Podbregar je star navihaneč in ta popir ni bil prvi, ki je prišel v njegovo hišo. Podbregar jih je celo čital. Tega je pa danes obračal na vse strani, značeval pri tem s svojo glavno in se včasih praskal za ušesi. Vsebine pa te ni pogruntal.

Okrajno sodišče Višnji trg, X, 1. julija 1920... Podbregar... 11. julija 1920., ob 1/2 11. uri predpoldne, ... Okrajno sodišče X., III. stopnjice, bilo nečitljivo, izvzemši za juriste. — Kaj neki hočejo od njega? Podbregar je pregledal svojo slabo vest: dva zajca ujel v zanjko, enkrat vli vodo v mleko, — pa saj to ni nič. Kvočjemu ona dva zajca... Čevstreliš srno, vsaj dobiš toliko let, kakor že si vstrelil človeka. Toda ona zajca, — kaj naj stori? Zajca sta že zdavnaj šla, kakor jima je bilo usojeno.

III. stopnjice so široke. Verniki trpče in vojskujoče se pravice so romali po njih gor in dol v gostih trumah. Gorenjec bi bil za to pot obul težke gorske čevlje in se oborožil s cepinom. Toda Višnji breg ni na Gorenjskem. Torej to so stopnjice III. Stopnjice II. in IV. so na pol podrte, zato jih rabijo samo za današnja drva.

Stopnjice I. in V. še niso zgrajene, narveč čakajo, „da se bo višje sodišče videlo z ozirom na povečano število prebivalstva in vedno rastočo frekvenco sodišča kakortudi vsled podvojene uporabe vseh uradnih prostorov v nujnem položaju, da“ itd.

Stopnjice VI. so samo za parado. Ob vznožju teh stopnjic je velika marmornata plošča, na kateri stoji vklesane besede, da je 1. aprila 1847. ob 1/4 na 12. uro za časa županovanja Ričnarjevega cesar Ferdinand blagovolil dovoliti, da nosijo te stopnjice Njegovo ime. Hodil po njih še ni nikdo, razven vratarja, ki stanuje ob teh stopnjicah.

Ves v skrbeh se je potikal Podbregar po obširnih prostorih stare sodne zgradbe. Končno je prispel čez III. stopnjice v IV. nadstropje in pljunil v lonček pred vratmi št. 147. sodne zgradbe.

Z obema rokama je snel klobuk in s komolecem pritisnil kljuko. V sobi je zagledal tri stole, mizo, omaro za akte in pljuvalnik. Za pisalno mizo je pisal kancelist. V pljuvalnik se je odklašljeval Podbregar. Sicer je dolgo časa vladala gluha tišina.

Podbregarja so podučili, da mora čakati. Če ti tam reko, da moraš čakati, potem je najbolje, če si prineseš postetje. To se namreč izplača. Toda Podbregarja stvar še ni bila znana.

Končno prikorata dva gospoda, prvi s polno rjavo brado in dobrodružnim obrazom, drugi slok, gladko obrit in s svetlimi očali na nosu. Povabila sta Podbregarja v sosednjo sobo. Kancelist je stopical za trojico.

Podbregar sede in premišljuje: Zajci — mleko — zajci... Gospod z očali odide iz sobe, bradač pa stopi k oknu in bobna s prsti po steklu. Silen

dolčas vlada v sobi. Zajci — mleko — zajci — mleko... Naenkrat: „Na štejte mi tri rumene tiče!“ — Podbregar je zajjal. Tri rumene ptice? Kaj za vruga hočejo od mene? Toda bradati gospod si je ogledoval strehe sosednjih hiš in zehal in bobnal po šipah. — „Torej —?“ — Podbregarju je stopil znoj na čelo. Njegovo prirodopisno znanje je sicer globoko, toda ne obširno.

„Torej, hajdi!“
„Ta prvi, — je, — kanarček.“
„Da, da, da, torej dalje!“
Toda Podbregarjevo znanje je bilo pri koncu. Zopet je zavladala gluha tišina. Gospod z brado je bobnal, Podbregar premišljeval.

„Toda drugi, ... to je kanarčekov vajble.“

Na to je nekaj časa molčal v tihi sreči in hranil zaklad svojega znanja. Vrata za njimi so se zopet odprla in zaprla, suhi gospod z očali je vstopil. Podbregar je bil blažen.

„Torej naprej, naprej, mi nimamo časa na izgubo!“

In Podbregar je zopet zinil, počasi in slovesno: „Ta tretji — to je knarčekov mladič...“ Uspelo je! Podbregar si je v duhu mël roke. Za njim je pa zahruščal suh glas: „Gospod okrožni zdravnik, kaj za boga ste ga pa vprašali?“ Gospod z brado se je obrnil od okna, dolgo časa gledal v protokol in priznal slovesno: „Tri rumene tiče.“

„Tako. No — lepo“, je godrnjal suhač. Potem se je vsedel h kancelistu, nejevoljno odrinil veliki tintnik od sebe in pričel:

„Smisel zakonodaje zahteva, da se tako zaslišujoči sodnik, kakortudi preiskujoči zdravnik — tu si je uničevalen pogled preko očali zapicil v bradača — razumemo in z umeva-

njem približata duševnemu življenju kurandovermu, da mu vlijeta zaupanje in tako poskrbita za jamstvo, da se posreči s popolno gotovostjo“ itd. Tako je govoril precej dolgo, potem pa se obrnil in pričel: „Torej Podbregar, vi imate precej lepo posestvo?“

„Šest johov grunta“ je izjavil Podbregar.

„Dobro. Vi ste pozvani k meni, da dokazate, ali imate one neobhodno potrebne duševne zmožnosti, ki jih potrebujete v svojem poklicu, in s katerimi ste šele takorekč v položaju, da pridobite ob roki svojih ekonomskih izkustev odločilen upogled v šanse, ki se vam nudijo tekom leta vsled klimatičnega vpliva in drugih okolnosti. Zato mi boste sedaj izračunali sledeči kalkil:

6 johov posejete z ržjo, in sicer tako, da pride po osem zrn na vsak kvadratni meter. Ob normalnem razvoju vsakega zrna mora žetev dati 790 % števila onih zrn, ki ste jih vsejali. Priše pa toča in uniči na 2 1/2 joha 5 1/2 % zrna, na 3 1/2 joha pa 15 % bodoče žetve. Od zavarovalnice dobite 60 % škode, razen tega vam deželna vlada milostno izplača 25 % škode, če ste v kmečki zvezi. Če pride na hektoliter 125, 650 rženih zrn, in če prodate hl za 4 1/2 % dražje, nego lani, koliko znaša vaš dobiček po odbitku davka?“

Sedaj se pa Podbregar ni mogel več zdržati. Obraz je postal zaripel in rdeč od smeha in debele solze so mu pričele polzati po licih. Končno je s prstom pomembno potrkal po čelu in izrekel v smehu na pol udrušene salomonske besede:

„Juh, ali vi to veste?“

Gospoda sta se presenečeno spogle-

dale in dolgo molčala. Potem je Podbregar odšel. Pravijo, da ni prišel pod kuratelo.

Po svetu.

× Ruske razmere. Kako nizko je padla vrednost ruskega boljševiškega denarja, nam kažejo inserati v dnevniku „Jug Rusije“, ki izhaja v Sevastopolu. Tam čitamo n. pr.: „50.000 rubljev dobi, kdor pove za stanovanje za dve osebi. Za stanovanje sredi mesta se plača 100.000 rubljev mesečno.“ Drugi inserat pravi: „Išče se sluga za pospravljenje pisarne in raznašanje listov. Plača 40.000 rubljev mesečno in stanovanje.“ — Tretji: „Dopisnik ameriških listov išče damo, ki bi prevajala iz ruskih listov po tri ure na dan. Plača 300.000 rubljev mesečno.“ Drage so tudi perice. Neki inserat pravi: „Oskrbim perilo, hitro in čisto po 4000 rubljev od komada. Drage so knjige: Nekdo ponuja zgodovino Malorusije za tri milijone rubljev. Drage so pesterne: Sprejme se pesterina za devetmesečnega otroka. Plača 30.000 rubljev mesečno. Seveda se za te rublje dobi le malo blaga. Številka dnevnika o tej obliki kot je „Jutro“ stane 500 rubljev. „Krymskij vestnik“ stane številka 600 rubljev. Mesečna naročnina za list, ki izhaja na dveh straneh, znaša 6.600 rubljev. Nekdo ponuja v inseratu obedo po 1500 rubljev. „Historični vestnik“, ki je začel sedaj zopet izhajati, stane 1000 rubljev številka. Ti inserati dobro pojasnijo ruske razmere.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“

Gospodarni urednik Vit. F. Jelenc.

Pisalni stroji Remington se dobijo pri **A. K. Kregar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21-23.** Zahtevajte ponudbo. 226 1

Skladišče, majhno in suho, se išče. Cenjene ponudbe pod „Plazem dobro“ na upravo „Jutra“. 299 2-2

Stavbišče

v središču mesta, na krasnem prostoru se proda.

Ponudbe na upravo „Jutra“. 283 a 3-1

Pšenico, ječam, zob, pasulj, kukuruz, mast, slanino i sve ostale zemelj. proizvode te prženi ječam

(sladnu kavu) nudi izvoznika i uvoznika trgovina 267 10-7

Milan P. Jovanović, Mitrovia, Srem.

Okoli 5000 kilogramov stare pocinkane žice

3 do 4 mm debele

se odda.

Ponudbe pod „Žica“ na upravnishтво „Jutra“. 298 3-2

Na drobno!

Na debelo!

Čaj

JOS. FABIANI

Ljubljana, Prešernova ulica 54, nasproti glavne pošte

tele on interurb. 548.

Velika zaloga špicerijskega in kolonijalnega blaga, likerjev, namiznih 116 in dezertnih vin. 6-6

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega **haložana**

na se blagoviti poslužiti torko:

Prva haloška trgovina z vinom Ante Korenjak in drug pri Sveti Barbari v Haložah. 36 2

F. Oražem & Jančar pleskarja Ljubljana, Breg št. 6 se priporočata glavnemu občinstvu za vsa pleskarska dela. 228 10-10

Nova partija gonilnih jermenov došla. 151 8

Dobavlja: „Drava“, lesna trgovska in industrijska delniška družba Maribor.

DELNIŠKA TISKARNA

D. D.

(prej Tiskarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg)

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča 35 12

za izdelovanje vseh tiskovin od posetnic do najumetnejšega barvnega tiska, kakor tudi za natiskovanje listov, časopisov, trgovinskih in uradnih tiskovin. Vsa ta dela izvršuje kar najhitreje in po strogo strokovnih pravilih.

Obenem priporoča svoj najbolje urejeno **knjigoveznico**, ki izvršuje knjigoveška dela od najpreprosteje do najfineje vrste.

Več kolporterjev sprejme takoj upravo „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

Med, suhe gobe in fižol

kupuje po najvišjih dnevnih cenah družba „SAD“, trgovina in industrija z deželnimi in gozdnimi pridelki, Ljubljana, Beethovnova ulica. 261 Prosi se za ponudbo 6-6

Naročajte dnevnik „Jutra“!

Za 50letnico Jenkove smrti je priredila Tiskovna zadruga III. izdajo 65 11

Simon Jenkovih pesmi,

ki jih je nanovo uredil dr. Joža Glonar.

Knjiga velja broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti pripor. K 180 več. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Charles Princ Ljubljana

Manufaktura 196 13-10

Zaloga: Turjaški trg 1. Pisarna: Židovska ulica 1/1.

Naročajte in širite sledeče

leposlovne knjige:

Dostojevskij-Levstik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 36 K, vez. 46 K, po pošti pripor. 4 K 60 v več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Cervantes-Sorli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresno noč. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 1 K 80 v več.
Ante Debeljak: Solnce in senca. Broš. 10 K, vez. 14 K, po pošti 1 K 80 v več.
Štritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, po pošti 2 K 60 v več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvezek broš. 18 K, po pošti 3 K več, II. zvezek broš. 22 K, po pošti 2 K 60 v več.

Knjige se naročajo pri založništvu:

Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6. 66 12

BALKAN

de'niška družba za mednarodne transporte.

Erzovajni naslov: Balkansped. 70 10

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zaccarinjenja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Solitve s patent. pohlštvenimi vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče, spojeno s tirom južne železnice.

Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji.